

HUDBA – INTEGRÁCIE – INTERPRETÁCIE 19

DOI: 10.17846 / HII.2016.19.181-218

Published by Constantine the Philosopher University in Nitra
2016, No. 19, pp. 181-218
ISSN: 1338-4872

7. ANALÝZA STUDENTSKÉ ODBORNÍ PRODUKCE

Analysis of students' professional production

Veronika Ševčíková

Abstract:

The paper is focused on the analysis of the issue of students' professional texts, especially graduate papers, in the professional music and educational context in the Department of Music Education of Pedagogical Faculty of University of Ostrava. It characterizes the specialized seminars' role in the preparation of graduate papers, summarizes university students' attitudes to their own theoretical works and reflects the context of its creation from the academic's point of view. It presents the dissertations created at the workplace between 1999 and 2015. It deals with study methods of thematically related or methodologically analogical qualification works as suitable means of preparation for creating students' own professional texts. The study includes the results of the

author's research activities lasting several years in the field of theoretical and empirical research (using the methods of theoretical analysis and synthesis, induction and deduction, long-term observation, dialogs and questionnaires).

Text je zaměřen na analýzu problematiku tvorby studentských odborných textů, zejména pak graduačních prací, v oborovém hudebně-pedagogickém kontextu na Katedře hudební výchovy pedagogické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě. Charakterizuje roli specializovaných seminářů v přípravě graduačních textů, sumarizuje postoje vysokoškolských studentů k jejich vlastním teoretickým pracím, reflektuje kontext tvorby těchto textů z pohledu akademika. Prezентuje disertační práce, které na pracovišti v letech 1999 až 2016 vznikly. Věnuje se metodice studia tematicky příbuzných či metodologicky analogických kvalifikačních prací jakožto vhodného prostředku přípravy k tvorbě vlastních oborových textů studentů. Studie shrnuje výsledky několikaleté badatelské činnosti autorky v oblasti teoretického i empirického výzkumu (za užití metod teoretické analýzy a syntézy, metody induktivní i deduktivní, dlouhodobých pozorování, rozhovorů a dotazníků).

Keywords:

Students' professional texts, graduate works, dissertations, Department of Music Education of Pedagogical Faculty of University of Ostrava, The seminar for the bachelor thesis and Diploma seminar.

Studentské odborné texty, graduační texty, disertační práce, Katedra hudební výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě, Seminář k bakalářské práci a Diplomový seminář.

7.1. CHARAKTERISTIKA VYSOKOŠKOLSKÉHO PRACOVISTĚ

Katedra hudební výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity (KHv PdF OU) realizuje v současnosti hned několik typů studia – studijních programů, resp. studijních oborů, stejně tak jako všechna ostatní vysokoškolská hudebně pedagogická pracoviště v České republice.¹⁷⁴ Má v současnosti akreditovány jak dva bakalářské, tak i tři navazující magisterské studijní programy (všechny výlučně v prezenční formě studia), disponuje ale také doktorským studijním programem (v prezenční i kombinované formě studia). Konkrétně se jedná o dva strukturované tříleté bakalářské obory, a to Hudební výchova se zaměřením na vzdělávání a Sbormistrovství se zaměřením na vzdělávání, a o tři

---

¹⁷⁴ Jmenovitě jde o katedry hudební výchovy pedagogických fakult UK v Praze, MU v Brně, UP v Olomouci, JU v Českých Budějovicích, UJEP v Ústí nad Labem, Hudební katedru Pedagogické fakulty UHK Hradec Králové a Katedru hudební kultury Pedagogické fakulty ZU v Plzni.

navazující magisterské obory: Učitelství hudební výchovy pro 2. stupeň základních škol, Učitelství hudební výchovy pro střední školy a Učitelství sbormistrovství pro střední školy a základní umělecké školy. Pracoviště má akreditován doktorský studijní program Specializace v pedagogice, obor Hudební teorie a pedagogika.¹⁷⁵

Obsah oborového bakalářského typu studia tvoří instrumentální (resp. především klavírní) a vokální dovednosti (sólové a sborové), hudební teorie, dějiny české a světové hudební kultury, částečně pak rovněž estetika hudby, hudební psychologie a sociologie a okrajově také hudební pedagogika a didaktika. Ve studijních plánech navazujících magisterských oborů je na rozdíl od bakalářských typů studia kladen důraz především na hudební pedagogiku a didaktiku. Ve vědecké a výzkumné činnosti spojené s doktorským studiem se KHv PdF OU zaměřuje především na aktuální problémy hudební teorie, pedagogiky a hudební didaktiky, na dějiny regionální hudební kultury a hudební výchovy, na uměleckou a pedagogickou interpretaci hudebního díla

---

¹⁷⁵ KHv PdF OU výukově participuje rovněž na studijních programech Učitelství pro 1. stupeň základní školy, Vychovatelství a Učitelství pro mateřské školy (v prezenčních i v kombinovaných formách studia).

v historickém i soudobém kontextu a na další klíčová hudebněvýchovná témata.¹⁷⁶

„Součástí katedry je Centrum studií regionální hudební kultury (CSRHK), jehož zřízení vymezuje hlavní výzkumné zaměření pracoviště. Část členů a doktorandů katedry se podílí na vědecké činnosti Centra podle svého profesního zaměření. K tomu přistupují i externisté ze spolupracujících institucí (Ústav pro regionální studia FF OU, Ústav hudební vědy FF MU v Brně, Muzikologické oddělení SZM v Opavě i Hudební oddělení Ostravského muzea a Katedra hudební výchovy PdF UP v Olomouci). Výzkumné centrum řeší problematiku spojenou s výzkumem hudební kultury ostravského regionu, jejími inspiračními zdroji a přesahy do celonárodních a nadnárodních celků; hudební tvorba na Ostravsku a její vazby na specifické podmínky regionu, hudba jako fenomén kulturního života v pomezních oblastech, kontakty mezi národními hudebními kulturami (zejména českou, polskou, slovenskou a v minulosti i německou) a z toho vyplývající: a) specifické otázky multikulturalismu v oblasti hudby a hudební kultury; b) regionální pohled na

---

¹⁷⁶ Charakteristika KHv PdF OU [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné na [www: http:// pdf.osu.cz/khv/](http://pdf.osu.cz/khv/).

*dějiny hudební výchovy a na nové trendy hudební pedagogiky a psychologie, včetně didaktiky hudební výchovy a interpretace v oblasti hudebního umění.*¹⁷⁷

7.2. GRADUAČNÍ TEXTY NA OU A ÚZU KHV PDF

Pro všechny studenty OU je od 8. března 2010 závazná Směrnice rektora č. 147/2010 o vysokoškolských kvalifikačních pracích. Směrnice uvádí, že kvalifikačními pracemi „se ověřují vědomosti a dovednosti, které student získal během studia a jeho schopnosti využívat je při řešení technických a odborných otázek studijního oboru.”¹⁷⁸ Je doplněna podrobným materiálem instruktážního charakteru (DIPL2 *Stručný manuál pro vysokoškolské kvalifikační práce – VŠKP*).¹⁷⁹ Závazný předpis, tzv. Šablona, rovněž určuje vizuální podobu práce. Předpisy jsou chápány jako unifikovaná a plně

---

¹⁷⁷ Tamtéž.

¹⁷⁸ *Pokyny k vypracování* [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné na www: https://stag1.osu.cz/wps/PA_1_OAVNV9H4186MB0I4NLECCCK10P4/docs/pokyny_k_vypracovani.pdf.

¹⁷⁹ *Manuál* [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné na www: https://stag1.osu.cz/doc/Dipl2_manual.pdf.

závazná norma, určující procedurální postupy a formální náležitosti všech na univerzitě realizovaných kvalifikačních prací. Vnitřní směrnice jsou pružnými materiály revidovanými a inovovanými v čase.

VŠKP jsou myšleny práce bakalářské, diplomové, rigorózní a doktorské. Směrnice 179/2012 obsahuje pět článků, které zajišťují *„jednotné podmínky pro vyhlášení, zadávání témat VŠKP, elektronické vedení a ukončení VŠKP prostřednictvím informačního systému DIPL2“*¹⁸⁰ a rovněž zajišťují jednotnou formální úpravu všech VŠKP realizovaných na OU a stanovují způsob jejich uchovávání a zpřístupňování. V Portále OU (vnitrouniverzitním internetovém rozhraní) jsou dále průběžně zavěšovány všechny od akademického roku 2005/2006 na univerzitě obhajované, resp. obhájené graduační texty (včetně obou posudků, příp. zápisu o průběhu a výsledcích obhajoby). Kontinuálně tak vzniká elektronická databáze VŠKP realizovaných na univerzitě, která je však zpřístupní pouze uživatelům v rámci OU. Shromažďováním, uchováváním, zpracováním a

---

¹⁸⁰ *Pokyny k vypracování* [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné na [www:
https://stag1.osu.cz/wps/PA_1_OAVNV9H4186MB014NLECK10P4/ocs/pokyny_k_vypracovani.pdf](http://www:https://stag1.osu.cz/wps/PA_1_OAVNV9H4186MB014NLECK10P4/ocs/pokyny_k_vypracovani.pdf).

zpřístupňováním VŠKP je pověřena Univerzitní knihovna OU, kde jsou práce na univerzitě obhájené od roku 2003 uloženy a zpřístupněny veřejnosti, pouze však k prezenční výpůjčce.¹⁸¹ Elektronické verze prací jsou pak trvale umístěny v databázi VŠKP na Portálu OU (*Informační systémy – Databáze VŠKP – Seznam VŠKP*). Zde jsou v plném znění viditelné však jen uživatelům v rámci univerzity.¹⁸²

KHv PdF OU v současnosti eviduje (prosinec 2015) všechny graduační práce, které byly na pracovišti realizovány, resp. obhájeny. Jde o 1061 děl (z nich je 117

---

¹⁸¹ Přístup k úplným graduačním textům v elektronické podobě pro externí uživatele zajišťují počítače v univerzitní studovně časopisů (součástí Univerzitní knihovny OU), kde je jim k dispozici speciální přístupové jméno a heslo. Práce v tištěné podobě je možné dohledat dle ¹⁸¹ *Pokyny k vypracování* [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné na www:

https://stag1.osu.cz/wps/PA_1_OAVNV9H4186MB0I4NLECCCK10P4/docs/pokyny_k_vypracovani.pdf.

¹⁸¹ Přístup k úplným graduačním textům v elektronické podobě pro externí uživatele zajišťují počítače v univerzitní studovně časopisů (součástí umístění uvedeného v Databázi VŠKP, je možné je studovat, excerpovat a kopírovat, pouze však pro vlastní studijní potřebu. Na jejich další případné užití se vztahuje citační povinnost.

¹⁸² Univerzitní knihovna od roku 2010 eviduje pouze elektronické verze graduačních prací (uložené ve formátu PDF na kompaktním disku, včetně všech formálních náležitostí a příloh). Práce vzniknuvší před rokem 2003 jsou ve většině případů součástí katedrálních knihoven.

prací bakalářských a 944 diplomových).¹⁸³ Při faktické kontrole archivu katedry však bylo registrováno pouze 1033 prací, z toho 117 bakalářských a 916 magisterských (chybí tu tedy 28 prací, tj. 2,64 % z celkového evidovaného počtu prací, všechny z nich jsou diplomové).¹⁸⁴ Samostatný, nezávislý, dislokovaný archiv garanta doktorského studia dále tvoří 37 disertačních prací.

První obhájenou graduační prací je text Marie Dadákové,¹⁸⁵ realizovaný na Pedagogické fakultě v Ostravě poněkud překvapivě již v roce jejího zřízení.¹⁸⁶ O rok později, v roce 1966, již šlo o 18 prací převážně hudebně pedagogické povahy. Mezi texty jasně dominovalo zacílení na školní hudebně výchovnou praxi, převažovaly zde práce s metodicko-didaktickými aplikacemi do školní hudební výchovy. Nejvyšší počet kvalifikačních textů byl obhajován v letech 1997 až 2012

---

¹⁸³ Archiv však kromě 1047 číslovaných položek obsahuje ještě dalších 39 prací, které nejsou součástí katalogu prací umístěných na sekretariátě KHv PdF OU, u nichž buď evidenční číslo zcela chybí, anebo je duplicitní k jiné existující položce seznamu.

¹⁸⁴ Položkovou revizi prací provedla v rámci řešení svého diplomového zadání Gabriela Tvardková.

¹⁸⁵ DADÁKOVÁ Marie. *Problém hlasové mutace a práce s mutanty na ZDŠ*. Ostrava 1965. Diplomová práce. Pedagogická fakulta v Ostravě.

¹⁸⁶ Pedagogický institut měl status střední odborné školy.

(k nejméně plodným rokům pak patřily rok 1997 s 30 pracemi, 1999 s 39, 2001 s 32, 2003 s 31, 2009 s 38, 2010 se 48, 2011 s 36 a rok 2012 s 34 obhájenými pracemi). Tento kvantitativní nárůst oproti průběžnému počtu maximálně do 20 obhajovaných graduačních prací na pracovišti během kalendářního roku je dán novou strukturací vysokoškolského studia na bakalářský a navazující magisterský typ oborové přípravy.¹⁸⁷

Úzus v oblasti procedury řešení graduačních prací realizovaných na pracovišti KHv PdF OU lze stručně shrnout do několika následujících bodů. Graduační práce jsou nejčastěji tematicky zařaditelné do tří oblastí: práce muzikologicky zaměřené (a to především na oblast umělecké hudby, tj. na osobnosti skladatelů a analýzy jejich vybraných děl), práce pedagogicky orientované (jde zejména o analýzy vybraných školních prostředí z hlediska konfrontace ŠVP a hudební výchovy, dále realizace konkrétních hudebních činností ve vybraných

---

¹⁸⁷ Rámcovou analýzou graduačních textů archivovaných na KHv PdF OU, včetně statistického vyhodnocení jejich vybraných parametrů, se v současnosti zabývá studentka navazujícího magisterského studia oboru Hudební výchova se zaměřením na vzdělávání Gabriela Tvardková v rámci svého diplomového zadání (TVARDKOVÁ, Gabriela. *VŠKP jako problém – VŠKP na KHv PdF OU v letech 1965 až 2015*. Přípravovaný text diplomové práce. KHv PdF OU.).

školách anebo sbormistrovská praxe ve vybraném tělese) a práce folkloristické (v principu nejčastěji popis lidové kultury vybrané lokality s důrazem na svázanost řešitele s popisovaným prostředím, folklorním souborem atp.). Autoři nejzajímavějších VŠKP řešených na pracovišti jsou vyzváni vedoucími prací, aby vybrané části svých děl prezentovali na tradiční Studentské odborné konferenci (koná se každoročně v dubnu). Tematická zaměření některých obhájených bakalářských prací se stávají platformou budoucích řešení diplomových zadání, témata jsou však uchopována nově a originálně, v žádném případě nejde o čistě formální „prodloužení“ bakalářského textu. Tematická provázanost diplomových prací a doktorských disertačních textů je sice žádoucí, avšak není podmínkou k přijetí doktorského tématu k řešení a doktoranda ke studiu.

7.3. SEMINÁŘ K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI A DIPLOMOVÝ SEMINÁŘ – JEJICH ROLE V PŘÍPRAVĚ K TVORBĚ GRADUAČNÍCH TEXTŮ

Jednou z možných cest ke zkvalitnění oborové přípravy studentů KHv PdF OU ve smyslu zavedení

přípravné disciplíny k tvorbě bakalářských a diplomových prací je realizace specializovaného výukového předmětu realizovaného formou semináře. Posluchači KHv PdF OU mají od akademického roku 2009/2010 možnost absolvovat v rámci výběrových předmětů Seminář k bakalářské práci, příp. Seminář k diplomové práci (KHV/DIPB¹⁸⁸ a KHV/DIPM1 se statusem disciplíny C – nejde tedy o studijní povinnost).

K zapsání do semináře studenty nejčastěji motivují doporučení starších studentů nebo vedoucího graduační práce, a především pak obavy z možného selhání při tvorbě aspirantského textu (*„Seminář jsem si zapsala, abych věděla, jak postupovat, je to v mém vlastním zájmu. Nechci nic podcenit. Hlavně jsem chtěla být připravená...“*).¹⁸⁹

---

¹⁸⁸ Pro potřeby semináře byla vytvořena studijní opora Rukověť tvorby bakalářské práce. Vid. ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. *Rukověť tvorby bakalářské práce*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2013. 122 s. ISBN 978-80-7464-410-8., je studentům dostupná ve třech verzích: tištěné, elektronické a v elektronické verzi jako tzv. adaptovaný text pro studenty se specifickými studijními potřebami (opora je adaptována pro čtečky pro nevidomé a těžce zrakově postižené).

¹⁸⁹ Osobní výpovědi studentů citované v této kapitole jsou použity z podrobné evaluace vyučovacího předmětu KHV/DIPB Seminář k bakalářské práci, provedené v lednu 2014, 2015 a 2016 zjišťovací technikou kritických událostí (podrobně ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. *Studentské odborné texty jako problém*. 1. vyd. Ostrava: Pedagogická fakulta, 2015. s. 224–225. ISBN 978-80-7464-766-6.).

Předměty jsou formátovány jako dvouhodinové semináře, realizovány jsou však zpravidla ve třech celodenních vyučovacích blocích. Výuka probíhá pouze v zimním semestru akademického roku, předměty jsou vyučovány v češtině, jsou ohodnoceny šesti kredity a ukončeny udělením zápočtu. Cílem předmětů je získání či upevnění: *„kompetencí k přípravě a přímé realizaci vlastní graduační práce, rozvoj dovedností informačních, mobilizujících, rozvíjejících, orientačních, konstruktivních, organizačních a komunikačních, upevnění dovedností práce s odbornou literaturou a osvojení si citační normy ČSN ISO 690 a rozvoj individuálně vedené komunikace s vedoucím vlastní bakalářské (diplomové) práce“*).¹⁹⁰

Semináře jsou výukově realizovány společně, studenti navazujícího magisterského studia, jejichž počet bývá na předmětu nesouměřitelně nižší než u bakalářských studentů, jsou využíváni jako demonstranti a mentoři. Při praktické analýze jsou využívány jejich vlastní, již obhájené bakalářské texty, které jsou navíc konfrontovány

---

¹⁹⁰ Vybráno z podrobné anotace předmětů konzultované se studenty v rámci úvodního semináře. Jde o neveřejný materiál vypracovaný Veronikou Ševčíkovou pro interní potřebu výuky na KHv PdF OU.

s jejich vlastní praktickou zkušeností s přípravou, tvorbou a obhajobou graduačních materiálů.

Obsahově je seminář rozdělen na třináct samostatných témat (odpovídajících třinácti výukovým seminárním lekcím): 1. cíl, obsah a téma graduační práce; 2. koncepce a struktura graduační práce; 3. metodologie a logika graduační práce, práce s hypotézou; 4. práce s literaturou, prameny, citacemi a odkazy; 5. vlastní text graduační práce (text výkladový, poznámkový aparát) a jazyk graduační práce, struktura a obsah tzv. Úvodu a Závěru graduační práce; 6. obsah, anotace, resumé, cizojazyčný souhrn; 7. práce s internetovými materiály; 8. přílohy textové a jiné; 9. formální náležitosti graduační práce a její finalizace, finální jazyková korekce; 10. úloha řešitele, vedoucího a oponenta graduační práce; 11. vyhodnocení posudků, vlastní příprava na obhajobu a obhajoba graduační práce; 12. aplikace Microsoft PowerPoint a prezentace graduační práce jako součást její veřejné obhajoby; 13. uvedení do metodologie a logiky výzkumu v oblasti hudby a hudební výchovy.¹⁹¹

---

¹⁹¹ Každý posluchač pracující na graduačním tématu vypsaném na KHv PdF OU však současně podle vlastní potřeby individuálně konzultuje svou práci se svým vedoucím. Vedoucí práce zpravidla určuje i časový harmonogram etapizující vlastní přípravu, tvorbu a

Vedle teoretického výkladu výše uvedených témat je seminář zaměřen na jejich praxeologické ukotvení v rovině konkrétní analýzy příkladových již obhájených bakalářských, příp. diplomových a výjimečně i doktorských prací. Studenti se především učí na chybách a nedostacích svých předchůdců, jsou vedeni k tomu, aby byli s to nejen vyhledávat v textech VŠKP nepřesnosti a chyby, ale také k navrhování jejich korekcí a alternativních řešení. V rámci semináře mohou posluchači rovněž veřejně konzultovat problémy svých vlastních prací, a to problémy nikoliv konkrétního (faktografického) rázu, ale problémy koncepčního a metodologického charakteru. Kolektivní povaha výuky uvedených disciplín má významný motivační účinek a ve značné míře posiluje tvůrčí sebevědomí studentů. Jakkoliv je však tato forma přípravy a průpravy k tvorbě graduační práce nosná, v žádném případě nenahrazuje, jen akceleruje a doplňuje nevyhnutelné individuální konzultace s vedoucím každé konkrétní práce, příp. s jejími dalšími konzultanty.

---

finalizaci textu. Na tuto skutečnost nemá absolvování semináře žádný vliv ve smyslu umenšení tohoto studentova práva a povinnosti. V letním semestru 3. ročníku bakalářského studia pak mají studenti možnost konzultovat svá témata už jen výlučně formou individuálních konzultací se svým vedoucím práce (hromadná seminární výuka bakalářského semináře již neprobíhá).

Výsledky evaluace vyučovacího předmětu KHV/DIPB
Seminář k bakalářské práci studenty jsou vždy kladné.¹⁹²

7.4. POSTOJE VYSOKOŠKOLSKÝCH STUDENTŮ K JEJICH VLASTNÍM GRADUAČNÍM PRACÍM – SONDA BAKALÁŘSKÁ

V rámci vstupní informační lekce k disciplíně KHV/DIPB Seminář k bakalářské práci bývá vždy jako součást motivace na semináři nově zapsaných studentů realizováno zjišťování formou dotazníku. Cílem zjišťování prostřednictvím osobních anonymních výpovědí studentů je poznat jejich postoje k vlastním pracím, resp. touto cestou odhalit proměnné, které studenti v souvislosti se svými pracemi vnímají jako „*problematické*“. Funkce zjišťování je rovněž profylakticko-modelační. Zjištěné problematické proměnné se stávají významnými pilíři pro

---

textu. Bez jeho absolvování si nedokážu finalizaci mé bakalářské práce představit.“; „Podoba současného Semí¹⁹² „Náplň semináře byla vyčerpávající a perfektně rozvržená, věcně přesná, výklad probíhal logicky a systematicky.“; „Seminář k bakalářské práci mě vybavil podstatnými, základními znalostmi pro tvorbu odborného náře k bakalářské práci je... výborná a velmi zajímavá. Především z hlediska, že vyučující neustále vychází z praktických ukázek. Za zlatý hřeb považuji výstupy s prezentací starších studentů.“; „Seminář? Dvěma slovy: VELMI PŘÍNOSNÉ. Děkuji.“

modifikování již vytvořené koncepce disciplíny, a to tak, aby náplň předmětu pokryla studenty avizované nedostatky a neznalosti.

Šetření probíhá formou nestandardizovaného dotazníku s 15 samostatnými položkami polouzavřenými a otevřenými. Kontaktní funkci otázek saturuje úvodní verbální motivační vstup přednášející, křížová kontrola zjištěných faktů je v dotazníku zahrnuta, k ověření získaných údajů následně dochází rovněž prostřednictvím osobních rozhovorů a pozorování. Respondenti nejsou ve svých odpovědích limitováni časem a jsou motivováni k maximální pravdivosti a otevřenosti ve svých výpovědích. Z výsledků šetření vyplývá celá řada zajímavých zjištění, z nichž nejpodstatnější jsou následující (podrobně publikováno včetně všech metodologických náležitostí v roce 2011).¹⁹³ Zkušenosti respondentů s psaním odborného textu „jsou nulové“, výjimku tvoří pouze

---

¹⁹³ ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. Bakalářská práce jako problém?! Aktuálně k problematice vysokoškolských bakalářských kvalifikačních prací. In: *Aktuální otázky současné hudebněvýchovné teorie a praxe VI.: sborník příspěvků mezinárodní konference Aktuální otázky současné hudebněvýchovné teorie a praxe VI., Ústí nad Labem 10. listopadu 2010.* Ed. Ivana AŠENBRENEROVÁ. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2011. s. 304–312. ISBN 978-80-7414-354-0.

absolventi konzervatoří, kteří zpracovávali tzv. absolventskou práci. Dotazovaní studenti si většinou vybírají z veřejně vypsaných bakalářských témat, pouze ve třech případech „navrhli sami téma vedoucímu práce“, který je poté dodatečně zařadil do nabídky témat (studenti při navrhování témat jednoznačně vycházejí z oblasti svých vlastních dlouhodobých hudebních zájmů a poslechových preferencí, zejména pak v oblasti nonartificiální hudby). Volba tématu nebývá ovlivněna osobností vedoucího práce, pouze ojediněle dotazovaní deklarují, že osobní pozitivní zkušenost s přednášejícím a obecně lidské „*sympatie k němu*“ byly hlavními důvody, proč volili právě jím vypsané téma. U prací folkloristicky zaměřených se vždy do volby tématu promítá osobní zájem studentů o problematiku, velmi často píší o folklorních tělesech, jimiž byli či dosud jsou členy, obdobný rys se objevuje i u prací se sbormistrovskou tematikou. Pouze v ojedinělých případech řeší bakalář – aspirant téma, k němuž nemá žádný osobní vztah (dotazovaní identicky ve svých výpovědích hovoří o tom, že „*tématem žiji*“, že je pro něj „*důležité*“ a „*mají jej rádi*“) případně, k němuž si vztah během roční konfrontace s tématem nevytvořil (v těchto odhalených případech studenti vnímají

tuto skutečnost jako závažnou a jednoznačně negativní, jsou rozhodnutí usilovat o změnu tématu práce). Cca dvě třetiny dotazovaných studentů zpravidla shodně uvádějí, že dosud nezačali na své bakalářské práci intenzivně pracovat, většina z nich je ve fázi sběru a intenzivního studia pramenů a studijní literatury, uvažují o metodách výzkumu, cizelují koncepci práce, zbývající třetina prozatím nemá jasno ani v koncepci své práce a dosud vůbec téma nekonzultovala se svým vedoucím práce. Vedoucí bakalářských prací nenaléhají na studenty ve smyslu pravidelných konzultací a neurčují termíny pro etapizaci jejich práce, studenti sice na jedné straně vysokou míru této tvůrčí svobody vítají, s postupujícím časem však projevují jisté zmatení a obavy (uvědomují si však, že nesoustavnost práce na tématu *„je jejich osobní zodpovědnost“*). Většina studentů nevyužívá dalších konzultantů ke svým tématům, výjimky tvoří pouze ti, kteří píšou o žijících autorech či fungujících souborech a sborech (konzultují pak především údaje faktografického rázu). Mezi *„největší problémy“*, s nimiž se řešitelé při práci na svých bakalářských zadáních potýkají, patří podle nich: *„nedostatek literatury, omezený přístup k pramenům a literatuře“* (omezený počet kopií v knihovnách, nemožnost

absenčních výpůjček, nemožnost kopírování), „*nedostatek času*“ vzhledem k jiným pracovním a osobním povinnostem a zájmům, neschopnost se „*přinutit k souvislé práci na tématu*“ („*Jde o moji lenost.*“; „*Neumím si zorganizovat čas.*“; „*Mám nechuť k psaní.*“). Přístup studentů k bakalářské práci je značně pragmatický, její smysl většina z nich vidí pouze a jen v naplnění povinnosti k získání bakalářského titulu, výjimku představují pouze ti studenti, kteří řeší téma spojené s jejich současnou pedagogickou praxí, v jejich výpovědích se pak objevují konstatování typu: „*Práce mi umožní lépe poznat mé děti.*“ (rozumějme mně svěřené); „*Očekávám, že se naučím lépe metodicky pracovat s lidovou písní.*“ „*Snad se naučím lépe pohybovat v prostoru ŠVP.*“ Očekávání, která vkládají do absolvování zapsaného předmětu KHV/DIPB Seminář k bakalářské práci, většina respondentů nedokáže jasně definovat, objevují se identické výpovědi typu: „*Chci získat informace o psaní bakalářské práce.*“ „*Chci se naučit správně citovat literaturu.*“; „*Nevím vůbec nic o tom, jak psát bakalářskou práci.*“ Studenti nevidí přímou souvislost mezi předměty, které v rámci bakalářského studia již absolvovali, a psaním bakalářské práce, jsou dokonce přesvědčeni, že žádná taková souvislost neexistuje

(*„Nenapadá mě žádný předmět, který jsem absolvovala a který v práci využiju.“*). Studenti však rovněž nemají žádné návrhy k inovacím stávajících studijních plánů, které by jim v přípravě bakalářské práce byly nápomocné.

V rámci osobní charakteristiky a vybídnutí k sebekritickému hodnocení svých dosavadních studijních výsledků na vysoké škole studenti vybírají z pětibodové škály, odpovídající školnímu hodnocení známkou „výborně“ až „nedostatečně“. Většina dotazovaných se interpretuje jako „student dobrý“, příp. „student velmi dobrý“. Svůj přístup ke studiu pak komentují následovně: „*Snažím se pracovat poctivě, ale studium mě stojí mnoho času a úsilí, je náročné.*“, „*Jsem průměrný student, něco mě baví, hlavně praktické předměty, něco pak nebaví, k tomu se pak jen stěží nutím.*“, „*Myslím, že mám navíc, ale flákám to.*“ V hodnoceních se opakovaně objevuje konstatování, že studium hudební výchovy je věcí zájmu a radosti, druhý obor pak jen nutností s malou motivací. Studenti jsou v průběhu svého dosavadního studia „*rádi, že nemusí vypracovávat dílčí písemné seminární úkoly,*“ při přípravě bakalářského textu jim však zkušenosti tohoto typu „*výrazně chybějí.*“

Osobní rozhovory, vedené následně v průběhu bakalářského semináře, výše uvedené odpovědi konstantně potvrzují a upřesňují. Studenti jsou si vědomi toho, že práci na bakalářském tématu „*podcenili*,“ obávají se, „že *promarnili čas*“ nutný pro přípravu textu „*odsouváním povinnosti naneurčito*,“ cítí se „*provinile*, že *málo kontaktovali své školitele*,“ nebo je neuměli přimět ke komunikaci. Velmi jim vadí, že jsou nuceni k zadávání bakalářské práce již na počátku 2. ročníku, tedy v době, kdy dosud absolvovali pouze „*minimum studijních předmětů*“ a kdy neznají všechny vyučující pracoviště. Studenti by vítali „*přísnější přístup*“ svých vedoucích prací (navrhují dokonce i zavedení praxe pravidelných konzultací), jsou si však vědomi toho, že by „*stejně nebyli schopni závazkům dostát*“.

7.5. BAKALÁŘSKÁ PRÁCE Z POHLEDU AKADEMIKA

Uvedená zjištění vyplynouví z dotazování studentů je nepochybně nutno respektovat jako otisk reálných a legitimních postojů bakalářů – aspirantů k problematice jejich kvalifikačních prací. Z pozice akademičky je nutno konstatovat, že na práce tohoto typu je nutné nahlížet

hned ze tří problémových rovin: z roviny jejich systémového nastavení, z roviny povahy bakalářské práce jako takové a také z roviny jejího nejjobecnějšího cíle.

Povaha bakalářského studia určuje, že studenti vybírají své graduační téma již na samotném počátku 2. ročníku, tedy v době, kdy absolvovali pouze dva první semestry studia, v nichž si v podstatě teprve na systematiku vysokoškolského studia „zvykali“. V rovině disciplín znalostní a dovednostní povahy absolvovali pouze tzv. vstupní předměty, v rovině postojů k hudbě teprve pozvolna začínají opouštět svá někdejší nastavení, které je u většiny z nich ukotveno v oblasti nonartificiální hudby či v úzkém zaměření na vybraný problém spojený se specializovaným studiem jednoho nástroje. Jde o problém systémového nastavení bakalářských studií, který je však z povahy věci daný a nezměnitelný.

Povaha bakalářské práce musí z principu odrážet obsah každého jednotlivého studia, resp. studovaného oboru, a korelovat tedy plně s definovaným profilem jeho absolventa. Ze strany akademiků bývá často bakalářská práce chápána jako „*malá práce diplomová*“. Jí však z podstaty věci být nemůže a nesmí. Nejde přitom pouze o formální kritérium rozdílnosti rozsahu práce. Bakalářská

práce musí úročit především teoretickou povahu bakalářského studia s tím, že přesahy do oblasti školní aplikace (tedy oblasti pedagogické, resp. především metodicko-didaktické) jsou přinejmenším sporné. Neobsahuje-li profil tohoto typu studia dostatek takto zaměřených předmětů, neobsahuje-li přímou pedagogickou praxi (ať už průběžnou či souvislou), je pak vlastně nemožné požadovat po studentech texty takto tematicky a problémově orientované. Stejný problém nastává rovněž u prací dotýkajících se náročných oborů, jakými jsou hudební psychologie, sociologie či estetika, s nimiž se však studenti prakticky v průběhu svého bakalářského studia na KHv PdF OU neseťkají. Vhodné a zcela konkrétní zaměření bakalářského tématu, časově a odborně přiměřená metodika řešení a přísná koncentrace pouze a jen na vymezené téma jsou tedy nevyhnutelné.

Přístup studentů k bakalářské práci je většinou ryze pragmatický. S tím souvisí také zúžené chápání toho nejpodstatnějšího, tedy cíle kvalifikační práce. V rovině cílů jde samozřejmě jak o získání podrobných znalostí v rámci řešeného tématu, tak i o rozvoj celého trsu dovedností spojených s tvorbou práce, ale i o změnu postojů k hudbě jako takové. Co je však mimořádně

důležité: jde o vytvoření zcela nové potřeby teoretického uchopování a popisu vybraných jevů. Potřeby, která je pak prostřednictvím finalizace a obhajoby absolventské práce naplněna. Nadhled a vnitřní uspokojení, které by měl každý ze studentů – řešitelů kvalifikační práce splněním tohoto úkolu získat a zažít, jsou pak tím nejpodstatnějším, co může, resp. musí obtížná a dlouhodobá procedura řešení bakalářského tématu přinést.

7.6. DIPLOMOVÁ PRÁCE Z POHLEDU AKADEMIKA

Povaha navazujícího magisterského studia určuje, že studenti si vybírají své diplomové zadání zpravidla bezprostředně po zahájení navazujícího studia, tedy v době, kdy většina z nich má ještě „v živé paměti“ celou složitou proceduru tvorby bakalářského textu. Tato poučenost se velmi silně promítá do celkového průběhu řešení nového graduačního zadání, a to již od kroku prvotního zadání tématu. Aspiranti – magistři jsou si vědomi toho, že jejich diplomová práce nemůže na rozdíl od práce bakalářské úročit především teoretický rozměr problému, ale jsou srozuměni s tím, že u nové práce budou přesahy do oblasti školní aplikace (tedy do oblasti

pedagogické, resp. především metodicko-didaktické) velmi důležité, že budou pravděpodobně podstatou jejich textu. Profil magisterského studia ostatně obsahuje dostatek takto zaměřených předmětů, včetně vlastní pedagogické praxe náslechové, průběžné a souvislé. Zařazením předmětů hudebně psychologických, hudebně sociologických a estetických do profilu absolventa navazujících typů studia se rovněž výrazným způsobem rozšiřuje potenciální tematický ambitus graduačních textů budoucích.

Přístup studentů k diplomové práci již není, na rozdíl od přístupu k textům bakalářským, pouze a jen pragmatický. S tím souvisí také nové chápání cíle kvalifikační práce v magisterském studiu. Vedle elementární roviny získání podrobných znalostí v rámci řešeného tématu aspiranti – magistři intenzivněji vnímají jako cíl tvorby diplomového textu rovinu komplexního seberochove. Chtějí tedy nejen psát o tom „*co mě baví a co mě zajímá*“, ale ptají se po širším smyslu tématu a tvorby jako takové pro jejich budoucí profesní život.

Z pohledu vedoucí a oponentky závěrečných prací v magisterském studiu je třeba konstatovat následující. Zkušenosti aspirantů – magistrů s psaním odborného

textu byly vytvořeny a upevněny tvorbou vlastní bakalářské práce; poučují se z vlastních chyb a omylů, předem „*počítají s problémy*“, jsou si vědomi svých limitů („*Dnes už vím, co mohu a nemohu zvládnout.*“). Studenti si většinou již pasivně nevybírají z veřejně vypsaných diplomových témat, ale sami v individuálně vyžádaných konzultacích navrhnou témata vedoucímu práce, studenti jsou v některých případech již předem dohodnuti se svými někdejšími vedoucími bakalářských prací na budoucí spolupráci a na konkrétním tématu nového graduačního textu. Posluchači při navrhování diplomových témat jednoznačně vycházejí z oblasti svých vlastních dlouhodobých hudebních zájmů a preferencí, a to již nejen úzce v oblasti nonartificiální hudby, jak tomu bylo u prací bakalářských. Volba diplomového tématu je nově velmi silně ovlivněna osobností vedoucího práce. Osobní pozitivní zkušenost s vedoucím práce při tvorbě bakalářského textu či nově vzniklé obecně lidské „*sympatie k němu*“ bývají hlavními důvody, proč aspiranti – magistři mívají tendenci opakovat spolupráci s akademikem. Studenti u diplomových textů projevují také silně tendenci „*držet se svého tématu*“ a neusilují o radikální změnu oborového směřování či pojetí práce

oproti obhájenému bakalářskému textu. U diplomového zadání se již nesetkáme s případem, že by aspirant řešil téma, k němuž nemá žádný osobní vztah.

Na straně druhé se i při tvorbě diplomových prací znovu opakují obligátní problémy s realizací, které vyplývají z nedostatečné pracovní kázně a disciplíny. Vedoucí diplomových prací opět zpravidla nenaléhají na studenty ve smyslu pravidelných konzultací a neurčují termíny pro etapizaci jejich práce, studenti tak mají tradičně vysokou míru tvůrčí svobody, kterou potřebují a vítají. S postupujícím časem však opětovně, jako u textů bakalářských, projevují zmatení a obavy, uvědomují si nesoustavnost své práce na tématu a vědí, že jde pouze a jen o jejich osobní zodpovědnost. Většina studentů stále dostatečně nevyužívá dalších konzultantů ke svým tématům, výjimky tvoří ti studenti, kteří píší své texty o žijících autorech či fungujících souborech a sborech; ti pak konzultují především údaje faktografického rázu. Posluchači stejně jako při tvorbě bakalářských prací nevidí přímou souvislost mezi předměty, které v rámci navazujícího magisterského studia absolvují. Často předem rezignují s apriorním přesvědčením, že žádná

taková souvislost vlastně neexistuje na místo, aby ji aktivně vyhledávali a atakovali v tomto směru vyučující.

Velmi významný pokrok v úrovni připravenosti je pak patrný v práci studenta s tzv. posudky (stanovisko vedoucího práce a posudek oponenta) a celkově i při veřejné obhajobě diplomové práce. Tato finální fáze realizace diplomového zadání se nese ve vysoce profesionálním duchu, je vlastně vždy ukázkou osobnostní a profesní zralosti diplomanta.

Individuální zkušenosti studentů – autorů nabyté v bakalářském řízení se celkově jednoznačně pozitivně promítají do průběhu plnění diplomového zadání a zvyšují tak úroveň závěrečných prací v navazujícím magisterském studiu oproti závěrečným pracím, které byly v nestrukturované formě studia vlastně odbornou studentovou prvotinou. Prvotinou, trpící „dětskými chorobami“, které jsou dnes prostřednictvím procedury bakalářského řízení účelně a ve většině případů i účinně „vakcinovány“.¹⁹⁴

---

¹⁹⁴ Samostatně publikováno jako ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. *Závěrečné práce v navazujícím magisterském studiu*. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Pregraduální příprava učitelů hudební výchovy pro 2. stupeň ZŠ*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2014. s. 62–68. ISBN 978-80-7464-450-4.

7.7. DISERTAČNÍ PRÁCE NA KHV PdF OU (1999 – 2016)

Ostravské pracoviště má doktorské studium akreditováno od roku 1995, za dobu jeho realizace jej úspěšně završilo 37 absolventů (březen 2016).¹⁹⁵ Ke genezi studia a k odborným profilům absolventů byla vydána tematická monografie.¹⁹⁶ Doktorští studenti KHv PdF OU jsou z významné části úzce profesně s pracovištěm svázáni. Z 37 obhájených vědecko-výzkumných projektů v rámci zdejšího doktorského studia jich bylo 19 realizováno absolventy či zaměstnanci OU. Většina absolventů doktorského studia také dále působila či působí na českých nebo zahraničních vysokých školách

---

¹⁹⁵ Pořadí jmen absolventů je dáno vřočením absolutoria doktorského studia na KHv PdF OU: Karel Boženek, Marie Horáková, Matodeja Schneiderová, Marianna Kološtová, Jarmila Lasevičová, Hana Adámková, Zdeněk Berger, Jan Spisar, Veronika Ševčíková, Dana Soušková, Miluše Obešlová, Inez Kozelská, Jiří Taufer, Jozef Vakoš, Juraj Ruttkay, Jiří Kusák, Alina Górniak – Naglik, Igor Františák, Zdeněk Vašíček, Anna Neuwirthová, Markéta Koptová, Věra Marhevská, Veronika Radimcová, Jan Nowak, Daniela Zuková, David Kozel, Erika Smithová, Krzysztof Uściłowski, Miroslava Kupka, Eva Králová, Jindra Vondroušová, Daniel Skála, Lenka Černíková, Zlatica Berkyová, Anna Najsrová, Jiří Čech a Jana Vondráčková.

¹⁹⁶ Kolektiv autorů vedený Veronikou Ševčíkovou. *Hudební teorie a pedagogika na Ostravské univerzitě 1995–2011*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2011. 105 s. ISBN 978-80-7368-083-4.

(23 absolventi), někteří z nich pak dosáhli i dalších vyšších stupňů akademické graduace (titul docent získali 4 absolventi).¹⁹⁷

Zásadním problémem disertačních prací je obecně volba vhodného tématu. Zde se především automaticky očekává, že doktorand bude kontinuálně navazovat na svou, studiem a uměleckou či odbornou praxí již vyprofilovanou odbornou zkušenost. Zásadní je rovněž, aby bylo uvažované téma práce v přímé souvislosti s odborným profilem pracoviště, tedy především s aktuálními problémy hudební teorie, pedagogiky a hudební didaktiky, s dějinami regionální hudební kultury a hudební výchovy a s uměleckou a pedagogickou interpretací hudebního díla v historickém i soudobém kontextu. Spektrum problémů, které jsou v disertačních pracích řešeny, je velké, zásadní skupinu představují texty hudebně pedagogické a hudebně historické (z 37 sledovaných disertačních prací jich je 18 hudebně pedagogických a 15 hudebně historických), ve výrazné menšině jsou naopak práce věnované otázkám umělecké

---

¹⁹⁷ V současnosti (březen 2016) na KHv PdF působí 23 doktorandi, 14 z nich jsou absolventi magisterských studií na KHv PdF OU. Deset z těchto doktorandů v současnosti avizuje finalizaci své disertační práce.

a pedagogické interpretace hudebního díla. Jde pouze o 4 disertační témata.¹⁹⁸ Témata disertačních prací jsou potvrzována v hojné konferenční a publikační činnosti autorů, v některých případech i v aktivitách grantových či uměleckých. Rozsah disertačních prací se standardně pohybuje kolem sto padesáti normostran vlastního textu.

Školiteli doktorských studentů jsou na KHv PdF OU nejen interní zaměstnanci pracoviště, resp. celé OU, a členové oborové rady doktorského studia, ale také externí spolupracovníci z participujících institucí, tedy českých a slovenských vysokých škol.

Závaznou součástí disertačního zadání je vždy vyhotovení a distribuce autoreferátu, který je chápán jako důležitý prostředek nejen k propagaci každé konkrétní disertační práce, ale především jako důstojný reprezentant dílčích badatelských výstupů katedry.

---

¹⁹⁸ Vybráno z archivu disertačních prací KHv PdF OU (práce z let 1995, resp. 1999–2016).

FRANTIŠÁK, Igor. *Nové výrazové prostředky a moderní techniky hry na klarinet*. Ostrava 2006. Disertační práce. KHv PdF OU.

NUEWIRTHOVÁ, Anna. *Alikvotní zpěv v kontextu hudby na přelomu 20. a 21. století*. Ostrava 2009. Disertační práce. KHv PdF OU.

SKÁLA, Daniel. *Cimbál v české umělé hudbě 20. a 21. století*. Ostrava 2013. Disertační práce. KHv PdF OU.

BERKYOVÁ, Zlatica. *Solfeggia a vokalizy jako prostředky k upevňování pěveckých dovedností*. Ostrava 2014. Disertační práce. KHv PdF OU.

7.8. STUDIUM TEMATICKÝ PŘÍBUZNÝCH ČI METODOLOGICKY ANALOGICKÝCH KVALIFIKAČNÍCH PRÁCI

Při tvorbě vlastní studentské odborné práce aspiranti KHv PdF OU využívají také tematicky příbuzné či metodologicky analogické kvalifikační práce. Jde primárně o elektronický internetový systém Theses.cz, v němž zpravidla ještě před zadáním tématu jednak ověřují jedinečnost svého záměru a jednak provádějí rešeršní práci (jak rešerše retrospektivní na počátku zadání, tak i průběžné po celé období tvorby vlastního textu). Zejména doktorští studenti si kompletují dle zadané problematiky rozsáhlé sekundární dokumenty obsahující soupis záznamů dokumentů i souhrn faktografických informací, vybraných podle věcných a formálních hledisek odpovídajících rešeršnímu dotazu.

Rovněž interní Databáze VŠKP na Portálu OU je tak pro autory studentských textů mimořádně nosným zdrojem inspirace a podnětů k zamyšlení i k autokorekci. Univerzitní databáze obsahuje (březen 2016) seznam VŠKP abecedně řazených do 1120 stran po 25 odkazových položkách. První dvě vložené práce

(bakalářská a diplomová z kateder germanistiky a anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty OU) byly obhájeny v roce 2002, systém však jejich znění neposkytuje, jde pouze o formální údaj se specifikací „*umístění nedodáno*“. První víceméně úplné detaily VŠKP s příloženou elektronickou verzí textu jsou zpřístupněny až od roku 2003 (jde o vizualizaci 75 v tomto roce na OU obhájených VŠKP, včetně 14 diplomových prací finalizovaných na KHv PdF OU).¹⁹⁹

Smyslem samostudií VŠKP již realizovaných v daném oboru je však nejen obligátní vyhledávání informací k danému tématu, nebo komplexněji k širšímu odbornému rámci či k mezioborovým vztahům. Aspirant pracuje s graduačními texty jako s pramenem: nachází v nich například jedinečná svědectví orální historie a analýzy ústního svědectví, dále pak originální nepublikovaný přílohový materiál vizuální nebo analýzy produktů činností, příp. jiné praktické výsledky realizovaných projektů. Samostudium VŠKP také přináší tvůrčí inspiraci a tříbí kritické myšlení. Obhájené texty mohou být pro studenty

---

¹⁹⁹ První absolventi – bakaláři přitom ukončili své studium na KHv PdF OU v akademickém roce 2008/2009, své práce obhajovali v květnu roku 2009. První disertační text z KHv PdF OU byl vložen do univerzitní Databáze VŠKP v plné elektronické verzi v roce 2005.

metodologicky návodné, mohou nabízet originální způsoby formálního řešení atp. Jde o to učit se na omylech a optimálních řešeních druhých.

Analýzu individuálně studovaných VŠKP je vhodné realizovat ve čtyřech problémových blocích, a zaměřovat se tedy na kritické posouzení koncepce a struktury textu, kanonických částí a konečně jazyka a celkového formálního zpracování graduační práce.²⁰⁰

Práce s chybami je pro aspiranty především významným motivačním prvkem, posilujícím autorské sebevědomí. Detekce, analýza, vyhodnocení a korekce chyby vede k získání hlubší osobní zkušenosti, která přináší nové poznatky a prohlubuje dovednost psaní vlastního odborného textu. Práce s chybami je však

---

²⁰⁰ Uvedené schéma kritické analýzy graduačního textu je prakticky využíváno při seminární práci se studenty v rámci autorčina výukového předmětu KHV/DIPB Seminář k bakalářské práci, realizovaného na KHv PdF OU. Studenti pracují s problémovými oborovými texty zveřejněnými na Portálu OU, příp. s graduačními texty, které neprošly obhajobou a musely být přepracovány. Obsahový rámec jednotlivých problémových bloků ve formě úkolů a kontrolních otázek ke kritické analýze textů byl opakovaně autorkou rozpracován a publikován, zejména pak v roce 2013 (ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. *Rukověť tvorby bakalářské práce*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2013. 122 s. ISBN 978-80-7464-410-8.) a 2015 (ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. *Studentské odborné texty jako problém*. 1. vyd. Ostrava: Pedagogická fakulta, 2015. s. 238–242. ISBN 978-80-7464-766-6.).

využitelná jako prostředek k učení pouze tehdy, dokáže-li je student v problémovém textu sám objevit a vysvětlit, nejen proč k nim došlo, ale především navrhnout způsob, či ještě lépe několik způsobů nápravy daného stavu. Ideální platformou pro práci s chybami v odborném studentském textu je proto alespoň pro přivyknutí tomuto stylu práce akademikem řízená seminární činnost v širší skupině („vzájemná důvěra“ a „sounáležitost při práci“ navozuje neformální tvůrčí atmosféru směřující k zážitkovému učení) či přinejmenším individuální konzultace.²⁰¹

---

²⁰¹ Stať sumarizuje a bazálně se váže na autorčinu publikační činnost k tématu (2010 až 2015), nejvýrazněji pak monografii Studentské odborné texty jako problém (ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. *Studentské odborné texty jako problém*. 1. vyd. Ostrava: Pedagogická fakulta, 2015. 266 s. ISBN 978-80-7464-766-6.).

SOURCES AND BIBLIOGRAFY:

BERKYOVÁ, Zlatica. 2014. *Solfeggia a vokalizy jako prostředky k upevňování pěveckých dovedností*. Disertační práce. KHv PdF OU. Ostrava:2014.

DADÁKOVÁ Marie.1965. *Problém hlasové mutace a práce s mutanty na ZDŠ*. Diplomová práce. Pedagogická fakulta v Ostravě. Ostrava 1965. *Charakteristika KHv PdF OU* [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné na www: <http://pdf.osu.cz/khv/>.

FRANTIŠÁK, Igor. 2006. *Nové výrazové prostředky a moderní techniky hry na klarinet*. Ostrava: 2006. Disertační práce. KHv PdF OU.

KOLEKTIV AUTORŮ. 2011. *Hudební teorie a pedagogika na Ostravské univerzitě 1995–2011*. 1. vyd. Ostrava: 2011, 105 s. ISBN 978-80-7368-083-4. *Manuál* [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné na www: https://stag1.osu.cz/doc/Dipl2_manual.pdf.

NUEWIRTHOVÁ, Anna. 2009. *Alikvotní zpěv v kontextu hudby na přelomu 20. a 21. století*. Ostrava: 2009. Disertační práce. KHv PdF OU. *Pokyny k vypracování* [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné na www: https://stag1.osu.cz/wps/PA_1_OAVNV9H4186MB0I4NLE_CCK10P4/docs/pokyny_k_vypracovani.pdf.

SKÁLA, Daniel. 2013. *Cimbál v české artificiální hudbě 20. a 21. století*. Ostrava 2013. Disertační práce. KHv PdF OU.

ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. 2011. Bakalářská práce jako problém?! Aktuálně k problematice vysokoškolských bakalářských kvalifikačních prací. In *Aktuální otázky současné hudebněvýchovné teorie a praxe VI.: sborník příspěvků mezinárodní konference Aktuální otázky současné hudebněvýchovné teorie a praxe VI., Ústí nad Labem 10. listopadu 2010*. Ed. Ivana AŠENBRENEROVÁ. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2011. s. 304–312. ISBN 978-80-7414-354-0.

ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. 2013. *Rukověť tvorby bakalářské práce*. Ostravská univerzita, Ostrava:2013. 122 s. ISBN 978-80-7464-410-8.

ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. 2015. *Studentské odborné texty jako problém*. 1. vyd. Pedagogická fakulta, Ostrava: 2015. 266 s. ISBN 978-80-7464-766-6.

ŠEVČÍKOVÁ, Veronika. *Závěrečné práce v navazujícím magisterském studiu*. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Pregraduální příprava učitelů hudební výchovy pro 2. stupeň ZŠ*. 1. vyd. Ostravská univerzita, Ostrava:2014. s. 62–68. ISBN 978-80-7464-450-4.

Contact information:

Veronika Ševčíková, doc. PhDr., Ph.D.
Department of Music Education,
Pedagogical Faculty, University of Ostrava.
709 00 Ostrava, Czech republic
E mail: veronika.sevcikova@osu.cz